

Izhaja trikrat na teden v šestih izdanih, in sicer: vsak torek, četrtek in sobota, zjutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 3. uri popoldne, in stane z uredniškimi izrednimi prilagami ter s „Kazipotom“ ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 13 K 20 h, ali gld. 6-60
pol leta 6 „ 60 „ 3-30
četrť leta 3 „ 40 „ 1-70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravnništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“. A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soča“ vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1-60.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Solški ulici in Jellersitz v Nanski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje).

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Naši klerikalci na delu.

Da svojega nasprotnika prav poznaš ter si veš uravnati radi tega svoje postopanje proti njemu, je potreba, slediti mu korak za korakom.

V sedanjih, lani od raznih „rodoljubov“ zanetih političnih borbi, smo se držali gore-njega navodila, in isto hočemo storiti sedaj, ko sta se združili tesno v jedno skupino stranci „Primorskega lista“ in „Gorice“, kakor smo zadnjič povedali.

Dr. Pavlica in dr. Gregorčič sta odslej na skupnem delu. Komaj je bila izvršena združitev, ju že vidimo v skupnem boju proti nam „Sočanom“.

Ta dva klerikalna prvaka iščeta najprvo sredstev, utrditi svojo „Narodno tiskarno“. Zato sta združila s svojima podpisoma po deželi okrožnico, v kateri nanašajo, da konsorcij te njihove tiskarne je znižal „vsled došle mu prošnje“ (?) in z namenom, da se postavi tiskarna na kolikor mogoče široko in irdno podlago — deže od 625 gld. na 125 gld. Izjave v to svrhu hočeta imeti v rokah že do 8. t. m., da bo potem mogoče dné 12. t. m. na zborovanju duhovščine o političnem boju na Goriskem govoriti tudi o tej reči...

Zborovanje duhovščine!

To zborovanje se bo vršilo danes teden v četrtek. Vsaki četrtek vidimo v Gorici lepo število nunccev, ki prihajajo v mesto po opravkih in neopravih, danes teden pa jih utegne priti kar za celo bojno četo, ker dr. Pavlica, ki je izdal in podpisal oklice za to zborovanje, izraža v istem željo, „da bi bili vsi dekanati zastopani, ker je sodelovanje vseh duhovnikov velicega pomena za dobro stvar“.

Poleg pogovora o tiskarni, o nalogi duhovščine v političnem boju, bo govora se, in sicer na obnem zboru Alojzijeveca, o bodočnosti tega zavoda gledé na knezo-nadškofijsko desko semenišče, o katerem smo govorili svoj čas.

Te tri točke bodo poglavitni del razgovorov duhovščine danes teden, in med njimi bo „najhujša“ ona o političnem boju. Takrat se razvemo razni rudečelični in trebušasti kapuni, da bo joj nam „Sočanom“! Dr. Pavlica prične, sledilo bo pritrje-

vanje na pritrjevanje, pošiljali bodo nas in naše liste v hudičovo žrelo, našo „narodno-napredno stranko“ obsodijo na grnado itd., in da dosežejo, kar hočejo, bodo iskali sredstev, dovoljenih in nedovoljenih, proti nam po znanem zvitarškem načelu: namen posvečuje sredstva. Namen: uničiti nas, pa je po naukih „Primorskega lista“ — „misijsko delo“, torej so dovoljena vsakovrstna sredstva.

Prav tako se hočejo organizovati kakor na Kranjskem, kjer je zacvetel v svoji bujniosti klerikalizem pod — škofom Missio! Sedaj ga imamo na Goriskem v najvišji zanj mogoči duhovniški časti kardinala, in sedaj tudi vidimo, da prav pod njim se začneja razvijati klerikalna organizacija po vzoru s Kranjskega.

V člankih „Bodi jasno“ lani je bilo povedano dosti očito, da proti „Sočini“ stranki je stala že več let neka mala strančica čiste klerikalne barve pod „krščansko-socijalnim“ plaščem. Ta strančica je jela po znanem razbitem shodu v St. Petru dobrikati se dr. Gregorčiču, urinila se je po kapelanu Dermastliju v „Slogo“, dr. Gregorčič je postajal s pristasi vedno intimnejši, le „nevarnih“, kakor dr. Pavlice, se je ogibal — prišlo so homatije z abstinenco, prišel je novi nadškof Missia, počil razkol; takoj po imenovanju novega nadškofa se je bil dr. Gregorčič čudovito spremenil, ni ga bilo več spoznati. Plaval je potem tako nekako v sredi med „Sočo“ in „Prim. l.“, po razkolu pa je prišel na dan z „Gorico“, ki po svoji politiki ni bila ne tič ne miš; ker je dobil odpor, in še kak, po narodno-napredni stranki, je popolnil svojo prvotno kapitulacijo iz l. 1898, na obnem zboru „Sloge“ tako, da se je združil tesno z najernejšimi klerikalci „Prim. lista“ pod vodstvom dr. Pavlice.

Dočim sta doslej po malih nasprotjih si ležala „Gorica“ in „Prim. l.“ v objemu na polju negacije, na polju nizkega osebnostnega boja proti „Sočanom“, vidimo sedaj njune pristase pri skupnem delu proti nam pod jednim praporom.

Jasno je torej, kakor beli dan, da imamo proti naši narodno-napredni stranki na Goriskem pristno klerikalno stranko, kateri bo načeloval menda dr. Pavlica. Ta nova združena stranka je povabila za danes teden na zborovanje duhovščine iz cele dežele, z na-

menom, da se posvetujejo pred vsem o nalogi nje v političnem boju.

Kaj bo, si lahko mislimo, ali počakajmo se, da bomo videli, kaj gospodje porečejo...

Razvoj avstro-ogerske države v 19. stoletju.

Profesor A. L. Hickmann je izdal pred nekoliko meseci prav znamenito statistično delo pod naslovom: „Die geistige und materielle Entwicklung Österreich-Ungarns im XIX. Jahrhundert“. Marsikaj je tam zanimivo za čitatelja, in zato hočemo, opozarjajoč naše ukaželjne inteligente na to delo, podati tu mal posnetek iz njega.

Tekom 19. stol. se je število prebivalcev Avstro-Ogerske podvojilo. V mestih in industrijskih krajih je seveda precej več naraslo prebivalcev nego na kmetih. Narasčalo pa je število prebivalcev v posameznih deželah Avstro-Ogerske tako-le: Solnograško je imelo početkom t. stol. 125.000 preb., v polovici t. stol. 150.000, sedaj na zvršetku pa jim ima 185.000; Gorisko-Gradišansko je imelo početkom t. stol. 150.000, sredi t. stol. 180.000, sedaj pa ima 240.000; Istrsa v Trstom je imela na početku 260.000, sredi 360.000, na zvršetku, to je sedaj, pa 515.000 (cela Primorska ima torej sedaj prebivalcev 755.000); na Koroskem je prebivalo na početku t. stol. 235.000 ljudi, sredi 320.000, in sedaj jih prebiva 380.000. Dalmacija je imela na početku tek. stol. 300.000, sredi 390.000, na zvršetku pa jih ima 610.000; Bukovina na početku 300.000, sredi 380.000, na zvršetku pa 730.000; Šlesko na poč. 300.000, sredi 440.000, sedaj na zvršetku 670.000; na Kranjskem so na početku tek. stol. nasteli 360.000, v polovici 460.000, na zvršetku pa 520.000; Gor. Avstrija je imela na poč. tek. stol. 540.000 preb., sredi 710.000, na koncu 840.000; Tirolska s Predarlberskim na početku 630.000, sredi 860.000, na zvršetku 960.000; Štajerska 800.000, sredi 1.000.000, na zvršetku 1.380.000; Dolenje Avstrijsko na početku 1.030.000, sredi 1.550.000, na zvršetku 3.000.000; Moravsko na početku 1.350.000, v polovici 1.800.000, na zvršetku 2.460.000; na Češkem so nasteli na početku tek. stol. 3.000.000 preb., sredi 4.440.000, na zvršetku pa 6.300.000; v Galiciji na početku 3.545.000, sredi 4.500.000, na zvršetku pa 7.470.000. — Zanimivo je, kaka razlika je med raznimi deželami. Navetje množenje prebivalstva je opaziti na Dolj. Avstrijskem, kar je seveda tudi popolnoma razumljivo. Na Dol. Avstrijskem je Dunaj, ki je glavno mesto cele države, kamor teži vse

tostransko prebivalstvo; tu je tudi prav zelo razvita industrija. Najmanj se je pomnožilo preb. na Solnograškem, le 44%, potem pa na Kranjskem 46%. Prav veliko pomnožitev vidimo v Bukovini (127%), na Češkem (110%), na Šleskem (124%), v Dalmaciji (108%) in v Galiciji (109%). Vse dežele, ki imajo zastopnike v drž. zboru na Dunaju, torej civiliziranske dežele, so se pomnožile od 12.800.000 (na poč.) na 17.540.000 (sredi) na 26.340.000 (sedaj); Ogersko pa od 10.200.000 (na poč.) na 13.150.000 (sredi) na 19.350.000 (sedaj). Cela Avstro-Ogerska pa ima sedaj z Bosno in Hercegovino vred 47.300.000 prebivalcev.

Po verskem izpovedanju je v Avstriji 75% katoličnov, 25% nekatol., na Ogerskem je pa 60% kat., 40% pa drugovercev. V Bosni in Hercegovini je 23% preb. rimskokatoliške vere. Razmerje rimskih in grških katolikov v Avstro-Ogerski napram ostalim veroizpovedanjem je kakor 77:23, na početku tega stoletja je pa bilo kakor 80:20; židov je v celi državi 5%.

Z ozirom na narodnost in jezik je v celi Avstro-Ogerski 12 milj. Nemcev. Na početku t. stol. je bilo v tostranski polovici snani na 40% Nemcev, sedaj pa komaj 35%. Na početku tek. stoletja je bila nemščina vse bolj razširjena nego je sedaj. Na Ogerskem se to posebno pozna, kjer je mesto nemščine nastopila madjarsčina; pri nas pa ni še dosti videti razlike, dasi se tudi to opaža. Slovansko prebivalstvo v Avstro-Ogerski se deli v severno in južno. Mej severne Slované se prištevajo Čehi in Slovaki, ki prebivajo na Češkem, Moravskem, Šleskem, in na Gor. Ogerskem, skupaj jih je nad 8 milj., od katerih 2 milj. (Slovaki) prebiva zgolj na Gor. Ogerskem. Dalje so mej severnimi Slovani Polaki v zapadni Galiciji in vzhodnem delu Šlezije, teh je na 4 milj. in gornih delih Ogerske, vseh skup nad 4 milj.

Mej južne Slované pa uvrščamo: a) Hrvate in Srbe na Hrvaškem, v Slavoniji, Dalmaciji, Istri in na južnem Ogerskem kakor tudi v okupiranem ozemlju, skupaj preko 5 milj.; b) Slovence, bi prebivajo na južnem Štajerskem, na Koroskem, na Kranjskem in Primorskem, okoli 1.300.000. Število slovenskih prebivalcev se je znatno pomnožilo od početka t. stol. Na početku se je statistično dokazalo, da je Slovanov le 35%, danes je razmerje že določeno s 50%. (Kaj pa, ljudsko štetje mora biti pravilno, pa bomo videli pravo število Slovanov!) Za obe državni polovici je razmerje Slovanov k ostalim narodnostim sledeče: a) v Avstriji je Slovanov 60% vseh prebivalcev; b) na Ogerskem se več. Romanov je tudi nekaj. In sicer se dele a) na Italijane, ki so na južnem Tirolskem, v Istri, na Gorisko-Gradišanskem, na Reki in v Dalmaciji; b) na Ladine, ki so v Gröden-Thalu na Tirolskem in tvorijo z Italijani vred komaj 800.000 oseb; c) na

Za tuje grehe.

(Povest iz iste zbirke).

Karol Jirovec je bil mlad, nenevadno nadarjen umetnik, slikar. Domo-vina je le malo vedela o njem, dasi so njegove slike, zlasti iz življenja starih Slovanov, vzbujale že več let veliko pozornost večakov na pariških umetniških razstavah. Posebni način, po katerem je pri sedanjem pokolenju še le po smrti postal slaven naš nesrečni slikar Manes, in s katerim proizvaja svoje slike naš Aleš, je dodajal Jirovečim delom neki značaj, ki se je močno razlikoval od vseh šol, ki so bile zastopane na razstavah. Njegova dela je spremljal nekaj poseben čar, kakor najkрасnejše zložena pesem; na vsaki sliki je bil videti košček slovanskega življenja in košček umetnikovega srca, ki je živel in čutil s svojim narodom, dasi je bil oddaljen od njega. „To je več nego talent“, so govorili o njem; „on je genij, ki napravi pot novi smeri, ki gotovo osnuje novo šolo, v kateri se bo zrcalila duša naroda, katerega tako močno ljubi. Pričakuje ga leskeča bodočnost...“

Leto 1891. je prognalo Jiroveca iz skromne umeteljniške delavnice, katero si je bil po mnogem naporu osnoval v visoki hiši v jedni izmed najobljudnejših

pariških ulic. Hitel je tja, kamor so bile obrnjene oči vsega izobraženega sveta — na pražko razstavo. Svojih izdelkov sicer ni poslal tje; hotel pa se je prepričati na svoje oči, kakó raste in se razvita češka umetnost. Ves navdušen je prebil tu nekaj dni, sešel se s prijateljem Blahom, zemljemercem, rojenem na moravsko-slovaški zemlji. Sešla sta se, rojak z rojakom, pripovedovala si svoje skrbi ter se ločila čez nekoliko dni. Karol Jirovec je hitel v svoj rojstni kraj, v svojo rojstno vas pod Karpate. Pot ga je peljala mimo prijateljeve domačije; zato je bil vzel seboj od njega pismo na njegovo mater, ki je bila vdova, ter šel tje, kjer diha zemlja mičnosti in razkošja.

Bilo je krasnega večera meseca julija. Karol Jirovec je šel sam skozi gozd. Solčni žarki so se svetili skozi borovje kakor zlate niti drage tkanine. Vonjava igličevja se je razprostirala naokrog kakor prijetni duh balzama. Tu pa tam je skočil iz grmovja plahi zajec ter bežal dalje v gozd; ptiči so skakali z drevesa na drevo, brezskrbno prepevali, pa zopet preskočili na drugo drevo in gugali se na vejicah. Med vejami je šumel vetrič, kakor bi popeval tajno pesem, katere ne pojmi človek s hladnim razumom, pa s svojim čarom napoji vso njegovo dušo. Duša njegova

Kadar pridem z vojne!

V zbirki „Iz mažarskega raja“.

Češki pisatelj Jan Janča.

Poslovenil Podravski.

—*—

(Dalje)

Njen glas je bil slab, poln bolesti, poln čudnih očitaj...

„Jožef pride, pravila si mi, da je živ in zdrav in da se je odlikoval... Pride, pride, toda če le ne bo prepozno...?“ in glas bolnice je umiral ter se tresel strahú, da se je Anica kar prestrašila.

„Pride kmalu, niti se tega ne nadejaš; saj je bajé cesar že dovolil, da se vojska razpusti. Nekoliko dni še, pa boš zopet zdrava, pa se boš radovala z nami, ko mu pojdemo naproti...“

Vrtnice za skednjem so zopet zacvetele, klinčki so pogrnali popke, in se razcvetajo novi, sveži, krasni. Spleteva krasno kitičo, in ti jo podaš Jožefu v pozdrav.

Anica, zapoj mi ono pesem — saj veš, katero je on takó rad popeval. Nekako čudno, tesno mi je, ko jo slišim, kakor bi oavežujoče rosne kapljice pa-

dale na mojo dušo. Zapoj jo, jaz ti bom pomagal...

Anica je zapela z mehkim, nežnim glasom:

„Sveti mi mesec jasno, ne zahajaj še.
Ko k meni moj ljubi z daljne poti gre.
Z daljne poti med dolinami gre,
Le sam Bog vé to, kaj med nama je.
Med nama je ljubezen najzvestejša,
Ki trajala bo do smrti...“

Marica je pomagala peti z glasom vedno slabejšim, da je naposled šepetaje še izgovarjala nekatere besede ter zapala. Spanje je bilo lahko — kar je bilo dobro znamenje.

Vrata se odpró in v sobo stopi — Jožef. Pustili so ga iz vojske, torej je urno hitel domú, šel mimo skednja, da bi ga nihče ne zadrževal z dolgimi vprašanji. Vstopil je v sobo takó nepričakovano, da se ga je Anica kar vstrašila ter se ni mogla spametovati, ali je to on ali le njegov duh... Ko se je zavedla, je planila z dušljivim krikom na bratove prsi.

Jožef se ozira po sobi in Anica, položivši prst na usta, ga pelje k postelji, na kateri je sladko spala Marica, res še zelo blede, toda z blaženim nasmehom, ki se je igral na njenem licu kakor nežni vetrič na sveži setvi...

Ta nasmeh je tudi pozneje zaljšal njeno lico, ko jo je peljal Jožef k oltarju...

Rumune, prebivajoče na Ogerskem in v Bukovini, preko 3 milj. Madjarov in Sekelov, ki stanujejo izključno le na Ogerskem in sicer v sredini, je po najnovejših madjarskih virih 9 milj. Na početku tek. stol. jih je bilo jedva nekaj nad 3 milj. Mej prebivalstvom na Ogerskem tvorijo Madjari 40%. (In so gospodari cele druge polovice države!) Poleg navedenih narodnosti žive v Avstro-Ogerski še Arinci, Albanci, Cigani, Fusilci itd., vseh skupaj pol milijona.

Glode na napredek v občni kulturi znači 19. stoletje za Avstro-Ogersko prav mnogo. Na početku tek. stol. ni umelo čitati 75% do 80% oseb nad 6 letom, sredi tek. stol. že le 60 do 65%, sedaj pa sorazmerno ne zna čitati 35 do 40% oseb. Seveda je potreba tu posebno pozornost obratiti na posamezne dele države, in tu je opaziti, da se število analfabetov, to je: tistih, ki ne znajo čitati, manjša od vzhoda k zapadu. Na Tirolskem, v Gor. in Dol. Avstrijskem, na Češkem, Moravskem in Šleskem je danes komaj 4-6% analfabetov, docim jih je v vzhodni Galiciji, Bukovini in vzhodnih delih Ogerske in v Dalmaciji še več nego 60%. Na Stajarskem, Koroskem, Kranjskem, Primorskem in na srednjem Ogerskem pa je videti razmeroma 10-25% analfabetov. Ljudskih sol je bilo v na poc. t. stol. v obeh polovicah 17.000, sedaj jih je 37.000 (na Ogerskem 17.000, na Avstrijskem 20.000); srednjih sol (gimnazij in realk) je bilo na poc. tek. stol. 140, sedaj jih je 492 v Avstr. 280, na Ogersk. 212; visokih sol je bilo v poc. 16, sedaj jih je 34 (v Avstr. 18, na Ogersk. 16). Strokovne in trgovske šole se datirajo se-le od 1875, gospodarske pa 1830.

O trgovskih razmerah Avstro-Ogerske: Kar se tiče aktivne in pasivne trgovine v avstrijski monarhiji s početka tek. stol., se more malo reči. Izvoz je tvoril na početku tek. stol. približno 6. del sedanjega (127 milj. gld. proti 870 milj. gld.), dovoz pa je bil sedemkrat nižji (110 milj. gld. proti 845 milj. gld.). Tu bi lahko še podali, kaj Hickmann pripoveduje o razdelitvi izvoza in dovoza posameznih vrst produktov. Omenimo le, da je tvoril izvoz lesa k stavbam, drv in pod. na početku tek. stol. 25.000.000 metrskih centov, sedaj pa 34.000.000, dovoz pa na početku 600.000, sedaj 2.000.000 metrs. cent. O izvozu južnega sadja iz naše države ni za prve početke tek. stol. nikakih dat.; sedaj se ga izvaža 200.000 metrs. centov. Uvažalo se ga je pa vedno prav precej, sedaj nad 1.000.000 metrs. cent., na početku nad 100.000. Prav zanimiva je tudi statistika, kako so rasla posamezna mesta. Dunaj je n. pr. imel l. 1820. — 305.100 prob., l. 1898. pa 1.680.000.; Praga je imela l. 1820. le 88.000, l. 1898. pa že 400.000; Trst je imel l. 1820. samo 45.000, l. 1898. pa že 170.000.

Bodi dovolj! Hickmann je skušal s številkami pokazati, kako je napredovala Avstro-Ogerska. Razni kritiki mu očitajo, da je bil premalo natančen in da je prehitro delal. Mi se v to ne spuščamo. Hoteli smo samo one našince, ki se zanimajo za narodno-gospodarska in socialna vprašanja, opozoriti na ta spis, ki jim brez dvombe marsikaj razsvetli. Objednem pa smo hoteli tudi ugoditi na sploh čitatelstvu, katero tudi take statistične podatke rado izve.

Dopisi.

V Gorici, 3. julija. (Tutti frutti). — Ko so ustanavljali „Centrifugo“, so govorili o dragi upravi pri „Goriški ljudski“.

vriska s ptičicami in s to malo žuželko, katero lahko vsaki čas potepta človeška noga, ne da bi on vedel, da je pokončal njeno življenje. Človek gre, zataplja se v misli, veseli v srečo, ne vede zakaj, pa zopet bi se razjokal — od same radosti. Dete je, ne vé, kaj hoče tukaj, tako dobro mu je na svetu, ki je tako krasen navzlic mnogim bridkostim; dete je, hoče živeti, prsi se mu širijo, srkajoč vse s polnimi duški omamljajoč vonjavo; pa premišljuje, ali živí danes za to, da bi jutri naredil prostor drugemu, ali za to, da bi pomagal svojemu sobratu, posamezniku celemu človeštvu. Zdi se mu, da je takó majhen, a vendar zopet takó velik, takó močan, enak skoro samemu Bogu.

Táke misli so blodile po Jirovčevi glavi, ko je zrl okrog sebe bujno zelenjavo, pretkano s tisočimi in tisočimi cveticami. V njegoví duši se je odzval nekak močan, neznani glas: Človek, če te stiskajo skrbi, pridi v gozd, poglej na veličanstvo in vzvišenost, ki jo je vstvarila močna roka božja; poglej na radost, s kakoršno tukaj vse živi; razjokaj se v prosti prirodi, zaukaj v pesmi in olajša se ti tvoje stisneno srce. Tú pozabiš na bolečino, pozabiš na skrb in revščino, tu zajmeš moč k daljšemu življenju, katero je vendar le krasno, dasi ga časih greni pelin skrbij in gorja.

Takó je mislil Jirovec, dospelši ravncar iz gozda. Tú je rastlo ponekje še nizko, mladno grmičje, pred njim pa so se razgrinjali bogati vinogradi in pod njimi velika vas, obkrožena od treh strani z gozdom obraslimi griči, kakor kakó ptičje gnezdo sredi drevesnih vej. Bila je to kaj mična vas, s cerkvijo v

des, pri „Centrifugi“ bo vse drugače, tu bo rodoljubje nadomestilo denar. Kdor pa le malo pozna naše „narodne trote“, ki imajo polna usta rodoljubja, dela pa nikoder nič, se je smejal takim zatrdilom....

In res: kakor so ukradli za svoj spletkarski zavod že ime — dr. Tumi, tako so ukradli tudi uzorec notranje uprave po „Goriški ljudski“. Razložek je le v tem, da „G. l. p.“ lahko plačuje potrebno število uradnikov, docim o „Centrifugi“ se nikdo ne more reči, da jih bo potrebovala in — mogla plačevati!

Ti vrli rodoljubi, ki so toliko besedili o „delu“, so takoj najeli dva uradnika, katera morajo dobro plačevati. Vsi režijski stroški presegajo 4000 kron. Le v pokritje teh stroškov mora imeti „Centrifuga“ — 400.000 kron hranil, katerih pa najbrže še dolgo ne bo imela. Odkod denar za pokritje deficita? — No, to je njihova reč in — članov „Centrifuge“. Mi bomo pa na straži, ker se nam naši rojaki vendarle smilijo, kajti večina se daje le zaslepiti....

Glavnega uradnika je „Centrifuga“ naročila iz Ljubljane. Mož je znan — nemški tiskar. Piše se — Jeuscheg, ki se v Gorici spreminja morda v Jevška. V Ljubljani je bil do zadnjega eden najagilnejših članov nemškega „Sängerbunda“ in — „Turnvereina“. V Gorici pa ustanovi „Sokola“ na „katoliški podlagi“. To bi se postavljali razni Pavlice, Dermastie, Gregorčiči, da bi imeli še sokolsko parado s križem na čelu!

„Slovci“ notar Premrl pojde 1. avgusta v Kobarič. Ako se mu ne posreči, da se vsede njegov dosedanjí šef njemu na limanice, on pa definitivno na svoj topli sedanjí sedež v Gorici, ne bomo imeli prilike opazovati, kako se mu sponasajo v „Centrifugi“ one grablje, s katerimi ga je dr. Tuma odslovil iz „Goriške ljudske“. — Saj bi bilo res bridko, ko bi moral zapustiti to kravico zdaj, ko je nade, da bo nekaj molže. Zato bi rad menjal svojo službo v Kobariču s starim dobričino Kavčičem, ki bi pa v Kobariču nikdar ne šel, marveč zanašal naj bi se na milost in mostvo jednega — Premrla, ki je v tem pogledu znan kot počen groš. „Tiho delovanje“ Gregorčičevo pri ministerstvu je baje že v delu.... Svindl!

Te dni sem imel priliko, ogledati si stanovanje, v katerem je bival novi kobariški notar celih — 20 mesecev. Ubogi hišni gospodar! Ako bi imel koga drugega 20 let v hiši, ne bi smelo biti tako razdejano. Smetij je bilo po vsem vrhu toliko, kakor da ni bilo pometenost vseh 20 mesecev. Veliko poprav je potrebnih. Kdor ne veruje, naj gre pogledat!....

„Ljubljence naroda“ dr. Gregorčiča je dejal na svoje neusmiljeno rešeto tudi dovtipni „Rešetar“ v „Učit. Tovarišu“. Pravo prepričanje se vedno bolj širi! Don Antonio: Kakosni so Tvoji vspehi jednega samega leta? Niže, vedno niže!

„Slov. Narod“ je dobro povedal, da „Gorica“ in „Prim. List“ sta živela v divjem zakonu. Ker je pa tak zakon pregrešen in je cela družba okoli njih strog, krščansko-katoliška, so obhajali danes teden zakonito poroko v prisotnosti 12 nunciev.

Rad bi vedel: Koliko tisočakov je dal bivši predsednik „Centrifuge“ grof Coronini za deleže? — Koliko jih je vzel dr. Rojic? — Trikratno jamstvo teh dveh mož bi bilo vsaj nekaj vredno, docim ne velja nič v slučaju potrebe pri ljudeh Budinovega kalibra, ki odgovarja: „Tožite me, saj nimam nič!“ Kedar hoče, ima dovolj; kedar bi se pri njem kaj iskalo,

sredi, a poleg nje farovž in prostorna šola. Vrtovi se stiskajo k čednim hišicam, pokritim večinoma s škodljivimi, ki stojé v dveh vrstah, za katerimi se vrsté hlevi in skednji sredi razkošnih sadnih vrtov.

Zagleda se zamišljen v daljavo, in iz prsij se mu izvije vzdihljaj: Vso krasoto poveljevanega zapada smé človek brez skrbi žrtovati za jedini pogled na to razkošno slovaško vasico, v kateri živí v neskaljeni sreči odkritosrčen in dober narod, s takó krasno dušo, kakoršno je njegovo domovje. Kakó se protiviti blodnji in sanjarenju, ki se človeku urine v glavo? Stal bi tú do noči, do temne noči, ko se zažarijo okna od iskričih lučij; hotel bi čitati iz teh čudnih oči zgodovino vsake hišice in njenih prebivalcev, zgodovino vasi, dežele....

Solnce je že zahajalo za goré, ko je vahal v vas. Srečal je nekoliko mladih in žensk v mičnem, prižatem slovaškem kroju; možki so nosli kose, ženske pa srpe. Vračali so se od žetve k večerji. Po vasi so se razlegali glasovi godbe. Kaj posebna godba je to! V njej je spojeno ukanje in vriskanje s tugo; človek bi zavriskal ž njo iz polnega grla. Vsak glas vlija v žile novo kri, vsak glas prešine vse žile. To je prava naša godba; ta se glasi popolnoma po domače, drugače nego te trombe in bobni; ona razveseli, razgreje, izvabi iz duše milijone najrazličnejših občutkov. Ne gromi, ne razburja — toda človek bi le najrajše prepeval ž njo, da bi si izpel srce iz telesa.

(Dalje pride).

nima pa nič! Pri „Centrifugi“ bo večina takega jamstva.

Iz Vrtoljbe, dne 3. julija 1900. — Kaj si bodeš pač mislil, gospod urednik, ker ni tako dolgo časa nobenega glasu iz naše Vrtoljbe! Morda porečete, da je že vse v redu, in nicesar novega, ali pa imajo preveč opravila s črešnjami, krompirjem itd. Drugo je že resnično, prvo pa ni, prvo, kajti pri nas ni vse tako, kakor bi moralo biti. To pa ni le stari vrtoljbenki medsebojni prepir, ampak nekaj drugega.

Morda se še spominjate, gospod urednik, da je bil v „Soči“ že parkrat ozgisan naš slavni „pisatelj“ in „Goričanski“ dopisnik. Kar ta moč dela, je že neznosno. Ubogi ljudje, ki imajo opraviti z njim. Marsikatega je že glava bolela po njegovi družbi, pa ne le glava, tudi žep. Trn v peti so mu celo naši dijaki. Da bi slišali, kako govori o njih! Vse to pa, ker nitejše poslušati njegovih „očetovskih“ nauk. To je skandal. Pazite, Franco!

V Gor. V. mislijo popraviti cerkev, pa niso edini; eni hočejo jo samo popraviti, drugi obrniti.

Letina je do zdaj izvrstna. Črešenj in graha smo imeli prav nepričakovano veliko. Tudi krompirja je precej, ali žaljbo, je preveč po ceni, ker je preveč prekupevalcev. Ni zadosti, da so domačinci, se tuji se vsiljujejo; veliko škodi tudi šempeterska „zadrega“.

Svilodov je bilo še precej, posebno seme gg. Sauniga in Humarja je bilo dobro. Grozdje je grozno slabo, posebno belo. Razun drugih boleznij, gospodari strašansko trtna us. — Še nekaj! V članku „Nasledki pretepa“ v 67. št. „Soče“ in „Primorcu“ od istega tedna naj bo popravljen resnici na ljubo tako: Vsi tepeni in ranjeni fantje so bili iz Gor. V., in vsi kaznovani iz Dol. V. in ne iz Gor. V. — Prihodnjic se kaj!

S Ponikev, dne 1. julija 1900. (Razno). Čital sem v „Soči“ št. 73., da je treščilo v neko cerkev ter povzročilo škode okoli 3000 gld. Na mise' ni je prišlo, kaj ko bi se tudi pri nas kaj slinčnega zgodilo? Da to ni nikaka šala, se je menda vsak prepričal lansko leto, ko je bilo treščilo tudi pri nas v cerkveni zvonik in od tam šinilo v cerkvene orglje ter iste močno poškodovalo. Naša cerkev se nahaja izven vasi na jako visoki poziciji, daleč na okrog najvišji predmet hudournim oblakom, nevarnost je torej velika, da bi se ponovno ne pripetila nesreča, nevarnost bo sedaj pa še tim večja, ker so prodali mecesne, ki so rastle v bližini cerkve. Kako umestno bi torej bilo, da bi cerkveno oskrbnístvo vzelo to v ozir ter bi se dal napraviti pri cerkvi prepotrebni strelovod.

Vsled dopisa s Ponikev v „Soči“ štev. 66. o „Višarskih romarijih“ se je našemu g. vikarju zdelo vredno, v cerkvi ogledati se; navzaj je med drugimi ironičnimi opazkami, da dotični dopisnik ne vidi prav, in da mu je treba očal ali kakor je on rekel „spigle“. Jaz pa sem tega prepričanja, in še mnogo drugih z menoj, da bi baš on v marsikaterem oziru potreboval „spigle“ nego dotični dopisnik. M.

Z Bovškega, dne 2. julija 1900. — Dne 25. p. m. je začelo že predpolodne hudo deževati, opoldne in popoldne je pa kar lilo več ur z neba, nevihta je nastala, po vrhu tega je prišla še toča, da je dopolnila elementarno neizgodo. Hudourniki so hipoma narastli, ljudstvo je strahu trepetalo, bali smo se povodnji. Po taki sili je bil vsak več ali manj poškodovan, najbolj prizadeti pa so bili prebivalci v Lepeni občine Soča.

Prvi med njimi je Andrej Cuder, hšt. 136. Hudournik, kateri se izteka v Lepenco, mu je dal mimogrede občutiti vso svojo jezo, izlil se je po njegovem zemljišču z vso krutostjo hodournika, hlev, v katerem je bila živina, je v nevarnosti, gospodar in žena prihitela, da rešita živino, prebroditi sta morala s smrtno nevarnostjo hudournik, da sta dospela do hleva, kateri je obdajala voda, izpustila sta drobnico, hlev je bil že poln vode, ovce so preplavale sicer hudournik in se rešile, jagnjeta pa — bilo jih je devet že odjenih in puščenih za pleme, — niso mogla, ubraniti se navalom, odneslo jih je. Ko je ponehala drugi dan voda, pride gospodar na pozorišče; na zemljišči, katero je obdeloval celo leto, gnojil in čistil, se veselil kosnje in krompirja, je dobil meter na debelo nanesenega prosta, hlev, v katerem je bila še večeraj živinica, je danes z gruščem zasut. Kje pa jagnjeta!?

Če se dobijo, se vendar nekaj porabi; preište prode, tu in tam moli jagnje nožico na dan.

Vdovi Ani Komac iz Lepene je posul hudournik toliko zemljišča, da bo imela letos 25 centov sena manj kakor druga leta — in toliko manj tudi v prihodnjih letih — torej polovico njenega pridelka. Naj pri tem omenim, da je njen soprog odšel pred dvema leti zdrav in čvrst k enomesečnim orožnim vajam, vrnil se je pa na pol mrtev in po šestih dneh umrl, zapustivši ženo in dve siroti z neznanim imetjem. Odkodovati hočejo po krivem obsojene, ali bi ne bilo pravično, ako bi se tudi vsled vojaških vaj za po krivem usmrčene odkodovale preostale?

Lazarju, kateri je najboljši kmet v Lepeni, je posulo polovico in še več zemljišča, enako Pihecu velik del senozi in njivo. Tako so trije hudourniki opustošili dobro polovico lepenskih senozi, edinega imetja.

Dvomim, da je bila stvar o povodnji v to poklicanim organom znana, drugače so

bili storili svoje dolžnost napram oblastvom in ta tudi svojo.

Povodnji jemljejo živino, hudourniki zasipajo zemljišča, vlada je nam odvzela pasu. Da si pod takimi razmerami zagotovimo za nadalje naš živež, ker pridelati ne moremo nicesar več, ne preostaje nam drugega kakor da uvedemo — kanibalizem, skrbeli pa bomo potem, da izberemo na Bovškem najmanjšejše od onih, kateri so z besedo in djanjem in dobrimi nasveti pripomogli nam k tem stiskam in tej naši bedi.

Z Vipavskega, dne 3. julija 1900. — Kaj neki se godi na Brjah? Tako smo se popraševali dne 1. julija zvečer, ko so tako žareli kresovi z brejskih hribov in logov. Zvedeli smo kmalu, kaj je temu vzrok.

Zavedni Brejci so s tem skazali svoje iskreno sočutje njim res priljubljenega učitelja g. A. Možina. Neka klerikalna sodrga, v številu 4 do 6 nazadnjakov, je hotela spraviti na vsak način g. učitelja z Brjij; to je hotela storiti radi tega, ker je on pokazal, da se vjema z duhom naprednih za narod vnetih sotrudnikov. To mu je torej pripomoglo, da se je ta klika spozabila, ter hotela spraviti neutrudnega delavca iz kraja, v katerem si je pridobil srca starih in mladih.

Enaka lažljiva tožba je bila že večkrat vložena, a brez uspeha. Enako ravno ista tudi sedaj. Ker tožitelji niso tudi sedaj nič opravili s svojimi hudobnimi lažmi, temuč so sramotno pogoreli, je bilo ljudstvo tako ogorčeno, da je skazalo svoje sočutje g. učitelju, ter pokazalo tudi javno svojsrd nad hudobnimi in svoje obžalovanje nad nesramneži. Ker so tu Brejci storili svojo narodno dolžnost, jim kličemo: „slava“.

Več podpisov.

Domače in razne novice.

Gg. naročnike opozarjamo še enkrat, da je že prišlo 11. polulelje. Prosimo, naj vsakdo uredi svoje račune z našim upravníštvom.

Bivše gg. naročnike, ki dolzujejo in so bili že opominjani v posebnih pismih, a se niso še oglasili, izročimo odvetniku. Vsakemu svoje!

Osebnosti. — Poštni oficijal Alojzij Loj v Pulju je imenovan visjim oficijalom, računsko asistenta v Trstu Ludovik Bognolo in Oskar Werner pa sta imenovana oficijaloma.

Avskultanti: Ivan Ventrella je imenovan pristavom v Rovinju, dr. Edv. Seitz in dr. Albert Barzal pristavoma na deželni sodnji v Trstu, Fran Dominiko pristavom v Vodnjanu, Pristav dr. D. Polonio je premeščen iz Pulja v Trst.

Smrtna kosa. — V Sezani je umrl po dolgi bolezni v starosti 87 let g. Štef. Temistoklej Paximadi. Pokojnik je živel največ v svoji vili v Sezani. V svoji oporoki se je spomnil izdatno tamošnjih revežev. Soproga-udova je Slovenka in sin Štefan, kakor obče znano, se pokazuje ob raznih prilikah, da je prižajen našemu narodu, med katerim je vzrastel. — Bodi pokojniku večni mir!

Usmrtil se je sinoči ob 8½ gosp. Pagoni, 80 letni starček in hišni posestnik v Gosposki ulici št. 1. Ko je šel edini sin v krčmo večerjat, si je zabodel spičasti del velikih škarij ravno v srce. Vrnivši se ½ ure potem domu, je našel očeta mrtvega v postelji, ležečega v luži krvi. V naglici poklicani domači zdravnik je zamogel konstatirati le smrt. Vzrok smrti je neozdravljiva dolga, mučna bolezen, vodenica vsled srčne hibe. Revežu se je gotovo zmešalo v glavi.

Odlikovanje. — G. Alfred Kaufman, finančni respicijent 1. vrste v Trstu, rodom iz Bovca, je bil odlikovan s srebrnim križcem s krono, in sicer radi tega, ker je ugasnil še pravčasno svečo, postavljeno najbrže od zlobne roke na sod spirita v magazinu „Sylos“ pri kolodvoru. S tem je rešil mnogo milijonov vrednosti državi, zasebnikom in brez dvoma tudi človeških življenj. Pri odlikovanju je bilo navzočih več visjih finančnih uradnikov in častna straža 140 mož v svečani opravi.

Preganjana svetnika Ciril in Metod. — Kakor nista imela v življenju miru pred intrigami Nemcev in nestanovitnostjo rimskih papežev, tako ju preganjajo tudi zdaj po pratiki od enega dneva do drugega, v vsaki škofiji drugače. Do lani sta imela posvečen 5. julij po vsem katoliškem svetu. Nemcem pa ni bilo prav, da imamo Slovani nekaj skupnega in Rim jim je takoj ugodil, t. j.: degradoval je sv. C. in M. v svetnika nižje vrste, da nimata stalnega dne, marveč v vsaki škofiji drugače, kakor nanesó spremembe škofijskega koledarja. Na njiju mesto 5. julija je prišel neki čisto neznan italijanski menih. — Slovencem služi največ koledar Družbe sv. Mohorja. Tam sta postavljena sv. C. in M. na dan 7. julija. Slavimo torej njihuj god vsi ta dan!

Klerikalci in dr. Tuma. — Se ni konca! V „Soči“ smo z akti dokazali, kako spravljivo je ponujal dr. Tuma svojo roko na vse strani, a ošabnost in nadutost nasprotnikov jo je brezobrazno odklonila, pozneje pa trčila še z večjo nesramnostjo, da je naša stranka odklonila vsako premirje, vsak kompromis. — Dokaz v „Soči“ je nasprotnike porazil. Da bi ga nekoliko pokrili, priobčjuje

„Gorica“ članek o dr. Tumi in posojilnici, v katerem drzno zopet pogreva vse ono, kar je „Soča“ že čisto pobila. V taki brezobraznosti so nasi klerikalci vrli mojstri. — Ako se nam bo zdelo vredno, odgovorimo nekaj, in sicer takó, da bo nekaterim v „Gor.“ imenovanim možem šumelo po ušesih. Ako jih bo kaj hudo bolelo, naj zahvalijo „Gorico“. Nikar misliti, da bomo puščali nekaznovane take klerikalne „ljubeznivosti“.

Zrelostni izpiti na tukajšnjem gimnaziju skoncajo danes. K izpitem se je prijavilo 21 dijakov, 16 Slovencev, 5 Lahov. Doslej je bilo izprašanih 18. Z odliko sta napravila izpite 1 Slovenec, 1 Nemec, 1 Lah je padel na 2 meseca, 1 Slovenec na 1 leto, 4 na 2 meseca; danes so na vrsti še 3 Slovenci in 1 eksternist. Kot dobro znamenje beležimo, da naših dijakov je pri zrelostnih izpiti 16.

O cestah na Kanalskem. — V preteklem tednu smo priobčili poročilo dr. Tume v deželnem zboru o cestah na Kanalskem. Kdor se je zanimal za to reč, je mogel spredvideti, kakor skrbno je sestavljeno poročilo, iz katerega je razviden ves razvitek vprašanja o teh cestah, katero po obstoječih razmerah ni moglo skončati drugače nego tako, kakor stoji v poročilu. Zgago v tem oziru je delal le znani Klavžarček, ker je to neso. Mi smo že svoj čas povedali, kako je pravzaprav s tem vprašanjem, ali zgagodelavcem a la Klavžar to ni bilo povšeči.

Mali „Goričanski“ matadorček Klavžarček je bil priobčel najprvo v „Gorici“ dolgo klobasanje o cestah na Kanalskem, katero je potem še posebej kot ponatis pošiljal po svetu. V tem navaja cele odstavke iz dr. Tumovega poročila, tako na primer takoj pričenja z odstavkom, kateri je dal v „večice“, in takoj na to pikne ta predrznež, ki je deželni uradnik, deželnega odbornika dr. Tumo, češ: ta popis ni moje delo, ampak prihaja iz peresa imenitnega moža itd. S tem hoče ta človeček smesiti dr. Tumo. — Najhujše pa je še to: Klavžar je zlorabil uradno tajnost, ker je iztrgal iz poročila dr. Tume cele odstavke, ter jih porajljal v javnosti za polemichen članek proti njemu, še predno je bilo poročilo prišlo v javnost potom deželnega zbora. Povsodi drugodi bi bili postopali disciplinarno proti taki predrznosti, nò, pri nas deželni glavar dr. Pajer vse to mirno gleda, ker ve, da mu Klavžar v njegove svrhe izbornu služu, in „rodoljub“ Klavžar tudi ve, da izborna služba ni kar tako brez zaslužka. Saj se poznamo!

„Zasluzek“ je bil tudi povod Klavžarijadi v „Gorici“ in v ponatisu.

Pivnica v „Šolskem Domu“. — Na naše poročilo, ki je docela istinito, je prinesla „Gorica“ odgovorček, ki govori o vsem drugem, le o — stvarih ne. „Soča“ ni nič „vohunarila“, je pa le naznanila že gotovo in „izvolano“ dejstvo po financi. — Kar se tiče vina v nekem društvu („Sokol“), moramo povedati ljubeznivi „Norici“, da je bilo dacično in se je točno na račun kremljarja-društvenika. Ovađustvo „Gorice“ se torej ni sponeslo. „Dobre volje“ je sicer dovolj!

Dve mladi tatli pred sodnijo. — Antonija Kobal iz Planine, 21 letno dekle, je služila nekaj časa v hotelu „pri treh kronah“, kjer je ukradla več perila in slinčih rečij gospodarju in jedni drugi služkinji. Od tam je šla služiti k „stari postji“, kjer je ukradla natakarici Valentincici razne obleke in perila. To je hotela prikriti s tem, da je trdila, da je ona okradena, kar je naznanila celo redarstvu. Prišlo pa je na dan, da je ona tatlica. Svojo ukradeno blago je hranila pri sorodnikih Faganelovih, ki so bili radi tega z njo skupno pred sodnijo. Tončka Kobalova je bila obsojena na 6 mesecev ječe, Faganelovi pa na 2.

Eliza Gregorig iz Trsta je 20 letna sivilja. V Podgori, kjer je bivala nekaj časa, je ukradla Juditi Lovisutovi dragocenosti kakih 25 K, od tam je šla v Krmin v službo pri „belem levu“, kjer je ukradla tudi nekaj dragocenosti, broše itd. Vrnila se je v Gorico, kjer so jo zaprli. Med preiskovanjem so prišli na sled še neki drugi tatvini, katero je storila v Trstu. Obtoženka je priznala tatvino; obsojena je na 8 mesecev ječe, potem pa jo postavijo pod policijsko nadzorstvo.

V Gradež so se odpeljali v ponedeljek v petih žardinjerah oni skrofložni otroci, ki so poslani letos v tamošnje kopeli od dobrotelnega odbora, katerega poziv v to svrhu smo bili prijavili svoj čas. Odpeljali so se v jutro okoli 5. ure s Travnika.

Predvčerajšnjim je izročil okrajni glavar ob otvoritvi pomorske bolnišnice večletni predstojnici iste, usmiljeni sestre Alkantar Ischy, od cesarja podeljeno Elizabetino kolajno.

Požar. — V Štarancu pri Trziču so pogorele v ponedeljek 3 hiše, ki so last H. Bernardisa. Škoda znaša okoli 800 K.

Prinos k poglavju: „Kdo je kriv, da vera peša?“ — Pisejo nam iz goriških krajev: „Prim. list“ vpije, da vera peša, ter se jezi radi tega nad liberalci, kakor da oni so krivi takemu pešanju! En vzrok naj Vam navedem jaz. Naš vikar je igralec na karte prve vrste; po zimi so igrali po cele večere, in celo do četrte ure v jutro „cvik“, in to v njegovi hiši. — Potem pa je šel maševati. — Primerilo se je, da je mazilil bolnika s svetim oljem, ali je bil pri tem svetem opravilu tako pijan, da je

komaj vzdrževal ravnotežje; gugal se je sem ter tje kakor traja v vetru. Sicer pa hoče imeti povsodi zadnjo besedo in v vsako reč utika svoj „žegnani“ nos. — Vprašamo, ali je tako dejstvo sposobno uplivati, da vera peša? Ali so pešanju vere radi takega nerodnega nuncu v prizadetem kraju krivi liberalci?!

„Laška“ imena. — Doslej smo še vedno mislili, da pa primer imena: Velikonja, Smrdel (Smrdù), Ferjancič, itd. so slovanska imena. Da temu ni tako, nas je podučil „Piccolo“, ki se jezi, da so pisana v šolskem poročilu tukajšnjega ženskega učiteljšča gorinja 3 imena pravilno po slovenski, ker bi morala biti pisana po „Piccollovski“ mnenju tako: Velicogna, Smerdù in Ferjancie. Na to pozivlje stariše, naj pazijo, da se ne kvarijo laška imena, namreč prej navedena: Velikonja, Smrdel in Ferjancič. Posebno „pipe“ na zadnjem ga srbé.

Tako je torej! Vsi, ki pišejo svoja imena s „pipami“, vsi ki imajo tako čista slovanska imena, kakor Ferjancič, Velikonja itd., vsi tisti so — Lah! In ker so vsi taki ljudje Lah, potem je že umevno, da pišejo o naših deželah „terrae italiane“! To so „furbaci“!

Albiniana — Planina. — „Piccolov“ dopisnik v Gorici je prekrstil slovensko Planino v laško „Albiniana“, prav kakor da bi stal ta kraj je doli v Kalabriji! Kar je krajev po Primorju, so skoro že vse prekrstili, v Istri jim ustvarjajo nova imena, ali ker bi nihče vedel, kaj stoji tisti kraj, pridevajo v oklepajih prava slovanska imena. Isto tako je pridjal „Piccolo“ laški Albiniana slovensko ime Planina v oklepaju. Pa ne le zadosti v primorskih deželah, tudi na Kranjsko so se spravili. Postojino so prekrstili v „Postumia“, Planino pa v „Albiniana“. Mislijo, da vse je laško, ali če se ni, pa mora postati.

Tam, kjer potreba, je skrajni čas, da se upró v to poklicani činitelji rabi laških spačenk. Takega odpora je še veliko premalo, saj vidimo, da nam pred nosom v slovenski Podgori dostavlja c. kr. pošta pošiljalve, naslovljene v „Piedimonte“, laško spako, katerega kraja ni. In goriški župan dr. Venuti se je bil predrznil, rabiti to ime za Podgoro celo v deželnem zboru, in nikdo ni vstal, da bi bil ožigosal tako predrznost! „Tilo delovanje!“

Radodaren donesek. — Glasbeni šoli Goriškega „Sokola“ je daroval g. prof. Plöhl v Gorici 4 krone.

Razgled po svetu.

K položaju. — Listi se bavijo se mnogo z novo „avstrijsko stranko“, to je z ono, ki bi nastala po združitvi nemške katol. ljudske stranke ter krščansko-socialne, in bi stela 60 zastopnikov. Češki listi trde, da vlada dela sila na to, da pride do take združitve. — Te dni se je govorilo zopet o znanem dr. Ebenhochu, ki je bil pri cesarju v daljši avdijenci. Baje je on avtor brošure, v kateri se zahteva po § 14. uvedanje nemščine kot državnega jezika ter novega opravičnika za državni zbor, po katerem bi bila vsaka obstrukcija nemogoča. Dr. Zäček je govoril pred kratkim zopet svojim volilcem. Rekel je, da take odredbe po § 14. bi vzbudile vihar ne le pri Čehih nego pri vseh Slovanih. S kratka: povedal je le v drugih besedah tisto, ker so povdarjali že drugi, da sila-uporaba § 14. razdraži Slovence tako, da ne bo miru v Avstriji, dokler se morda ta politična vojna ne izvjuje na cesti. Vlada najbrže uvideva tako eventualiteto. zato ne verujemo, da bi se drznili uporabiti s pomočjo § 14. take silovite odredbe, pač pa je verjetno, da bo kovala železo, dokler je gorko, na to stran, da si pridobi zanesljivo večino v državnem zboru. Zlasti takih strank, kakršna obeta biti „avstrijska stranka“, se ne bo branila, marveč se potruji, da jo utrdi. Uplivala bo tudi, kar se bo dalo na Poljake, Javorski je odjenljiv, zlasti ker je bil za svoje zasluge v zadnjem zasedanju že „križan“, in kadar bo mislila, da je gotova svojih rečij, pa skliče zopet državni zbor še enkrat, ali da pojde naprej z delom, ali pa da se ustavi končno ter se krene na drugo pot. Zgodi pa naj se, karkoli hoče, to je gotovo, da za nas Slovence v doglednem času se ne prišijejo boljši časi, ali da pride od njih, treba oprezne politike, če treba tudi brezobzirna, kajti nemški duh, kakor doslej, v novem veku ne sme vladati več Avstrije!

Istrski deželni zbor bo sklican baje — kakor poročajo laški listi — dne 20 t. m. Zasedanje se bo vršilo, kakor lani, v Kopru.

Pevsko-bralno društvo „Zrinjski“ v Dekani je bilo priredilo, kakor smo sporočili svoj čas, veselico, katere so se udeležila tudi druga društva. To ni dalo miru okrajnemu glavarju v Kopru Schaffenhauerju. Prepovedal je vsem društvom, ki so se udeležila veselice, zastave, in v Dekani je poslal 2 orožnika, ki sta imela nalogo, ustaviti vsa tista društva, ki bi ravnala proti temu ter bi prišla z zastavami k veselici. In kaj takega stori okrajni glavar v vasi, kjer ni niti jednega Laha. Veselica se je izvršila v najlepšem redu, torej čemu taka prepoved in čemu orožniki? Pred vsem pa: čemu dražiti mirne Slovence s tako prepovedjo, katera ni umestna, ki ne odgovarja nikaki potrebi? Ali res ni mogoče politiskim oblastvom, pustiti na miru le za hip mirno Slo-

vensko ljudstvo, ali je res le radi tega tukaj, da preži nanj c. kr. oblast, da ga draži ter potem meče posameznike v ječe? Skoro, da ni drugače....

Dunajski občinski svet je imel v torek prvo slovesno sejo, v kateri je naglašal župan dr. Lueger, da Dunaj je prvo mesto, ki ima v svojem občinskem svetu zastopnike četrtne kurije. Nove svetnike so zapislegi, potem je bil Strohbach izvoljen z nova podžupanom. Značilno za ta „krščanski“ mestni zastop je morda to, da občinski svetnik Purscht, posestnik raznih javnih „zabavišč“, je bil izvoljen v disciplinarni odsek!

Izza katastrofe pri Hobokenu. — Zastopnik severo-nemškega lojda, Schwab, potrjuje, da se je ponesrečilo pri velikanskem ognju v pristanišču Hoboken, kateri smo omenili pod „Raznotero“, 125 — 150 oseb. Škoda se ceni na 5 milijonov dolarjev. Ladjenice so bile zavarovane za celo vrednostno svoto, ladje pa za polovico iste. — Velik srd in gnjev pa je obudila vest, da se je pri rešitvenem delu gledalo bolj na rešitev ladjenic, nego ljudij. Veliko oseb je potrdilo, da so jih one zveri udarile s pestjo po glavi, ko so se hoteli rešiti in se prijeti za rešilne čolnice.

Italija. — V italijanski državni zbornici so sprejeli končno novi poslovnik za isto, kakor so ga izdelali pristasi vlade. Ta poslovnik daje predsedniku zbornice veliko večjo disciplinarno oblast od starega ter uvaža po francoskem vzoru tudi cenzuro in potrebo vojske sile. Zastopnik Sonnino je poudarjal, da novi poslovnik obsega marsikaj strožjega od prejšnjega, ali ni rešil vprašanja o obstrukciji, kako bi se dalo zatreti isto enkrat za vselej; zato se boji, da se „nasilstva“ v zbornici ponové.

Vstaja na Kitajskem. — Belgijski konzul v Scent-u je brzojavil, da se je razširila vstaja po vsej severni Kitajski. — Kakor poročajo iz Pekinga, so ostala poslanstva še zmeraj oblegana od bokserjev in kitajskih vojakov. Njih stanje je jako obupno, kor jim primanjkuje živeža; ameriško, italijansko in holandsko poslaniško poslopje so vstasi zažgali. — Bokserji so razdrli železnico med Port-Arthur in Mugden. — Japonska mobilizuje drugih 30.000 mož. Marki Ito je nasproten tej politiki, ker se boji, da bi imela ista slabe nasledke, namreč konflikt med Japonsko in Rusijo.

Kitajska poročila pravijo, da sta bila umorjena isti dan kakor baron Ketteler, tudi dva druga poslanika, najbrže, kakor je izvedel angleški poslanik v Parizu, francoski in angleški. Tudi je jako neverjetno, da je v Pekingu še kak Evropejec živ. — V francoskem ministerskem svetu je potrdil minister Delcassé vest, da sta se polastila knez Tuan in general Kangsi najvišje oblasti; cesarsko palačo v Pekingu oblegata s svojimi četami in sta zaukazala, cesarskim namestnikom, da začnejo boj proti tujcem. Cesarska namestnika osrednje in južne Kitajske pa sta odpovedala gori omenjenemu Tuanu pokorščino in ga proglasila puntarjem. — Kakor se vidi, sta ta dva namestnika prijazna Evropejcem in jih bosta podpirala najbrže pri njihovih podjetjih. — Izgube Rusov od 25. pret. meseca so bile: 4 častniki ubiti, 7 ranjenih, 56 vojakov mrtvih, 190 ranjenih; 10 konj mrtvih, 22 ranjenih. — Za umor barona Ketteler-ja bo zahtevala Nemčija od Kitajske popolno zadoščenje, — na kak način in v koliko, se še ne vé.

Vest, da sta cesarica-vdova in cesar Tuan-ova ujetnika, se potrjuje. V Pekingu vlada popolna anarhija. Mestna vrata so zaprta; vso oblast ima knez Tuan. — Po mnenju Rusije zamore razpolagati Kitajska s 1,752.000 možmi, od kojih pa je samo 32.000 izvežbanih vojskavov; Tudi ima okoli 900.000 Mauser-pusk. — V Vilhelmshafen-u je imel cesar Viljem pri odhodu novih mornaričnih čet na Kitajsko jako razburljiv in bojevit nagovor na iste. — Poprej ne bode miroval, dejal je, dokler ne doseže nemška zmaga popolnega zadoščenja, in se pribori skupno z drugimi velevlastmi zmaga in red. Treba je eksemplarične kazni nad Kitajci, ki so morili posvečeno osebo poslanika Kettelerja in oblatili nemško zastavo. Pri tem masčevanju pa morajo sodelovati vse velevlasti, in kaznovanje naj bo čim civilizacijsko. — Cesar je govoril silno razburjeno in ježno. Iz tega govora je razvideti, da napne Nemčija vse sile, da pa tudi zeli složno delovanje vseh velevlastij.

Iz Shangaja javljajo, da sta bila umorjena tudi angleški in francoski poslanik v Pekingu; potrjena pa ta vest še ni. — Li-Hung-Cang baje pomnožuje svoje čete, s katerimi bi krotil vstase. Za sedaj imajo vso moč v rokah princ Tuan in njegovi bokserji, ki gredo proti tujcem.

Vstašev vodja princ Tuan je napovedal vojno tujcem v posebnem oklicu ter pozivlje prebivalstvu, nastopiti proti njim. — Mednarodnih čet voditelji so prišli do spoznanja, da brez znatnega poviška armade ni misliti na to, da bi udri v Peking, ter osvobodili tamošnje Evropejce, ki so v največji sili, ako jih niso med tem že pobili.

Raznotero. — Profesor dr. Thebault v Parizu je iznašel serum proti pijanstvu, katero sredstvo je rodilo baje že lepe vspehe. — V Inomostu so razpustili vsa nemškonačionalna dijaška društva radi demonstracij pri prepovedi društvenih znakov. — Te dni so krožile po časnikih vesti, da je umrl praški nadškof Skrbenský, kar pa ni res. Res je le

to, da nadškof je v Emsu v kopelih. — Papež je vsprejel 4. t. m. 100 hrvatskih romarjev. — Katoliški šodh v Ljubljani bo dne 10.-12. sept. t. l. To bo zopet zabavljanja na liberalce. Tam pride na vrsto tudi „narodno-napredna stranka“ na Goriškem.

Književnost.

Zbrani spisi Janka Kersnika. — Podjetni in zares vsega priznavanja vredni založnik Lavoslav Schwentner v Ljubljani je začel izdajati zbrane spise prerano umrlega romanopisca Janka Kersnika v tako krasni zunanji opravi, da jej ni enake na Slovenskem. Izšel je že roman „Cyclamen“ in stane 2 K 50 h, po pošti 20 h več. Vsega vkup bo 8 do 10 enakih knjig. Po dve in dve bosta lahko skupno vezani.

Te spise urejuje mladi književnik Vladimir Levec. Jezik je jako lep. Le tu pa tani bi si želeli malih prememb, n. pr.: Dopadati v ugajati ali kako drugače. — Bombikanje hudo udarja na naša primorska ušesa, n. pr.: „Kdo bo prišel iz okolice“ (str. 120), ko je vendar edino pravilno: „Kdo pride iz okolice“. Tako naše ljudstvo tudi govori, kjer ni še pokvarjena govorica po knjigah, v katerih mrgoli bombikanje. — Besedni red je čisto nemski, n. pr.: „Lepa je kakor vse, ki se pod Vašim nadzorstvom prirejajo“, mesto: „ki se prirejajo pod vašim (— mali v!) nadzorstvom.“ Z vsa silo pa moramo grajati tisto c. kr. „avstvo“, s katerim nas je osrečil urednikov oče gosp. prof. Levec. Menili smo, da je „bravcem“ vendar že odzvonilo, ali zmolihi smo se! Ali bodo tako sprakedrani vsi Kersnikovi spisi? On sam bi odločno odklonil tako „popravo“! Prosimo, prosimo! Proč s c. kr. slovenščino!

Končno se enkrat toplo priporočamo to novo književno podjetje Schwentnerjevo!

Narodno gospodarstvo.

S trga. — Sezona črešenj je premislula. Na njihovo mesto stopajo hruške in drugo sadje. — Krompirja se je prodalo te dni do blizu 2000 q, povprečna cena se je znižala na 4-20 K q. — Svilodov se je stehalo do 1. t. m. 61.802 kg., 1. t. m. posebej pa 6821 kg. Najnižje cene 2 K, najvišja 3-70 K.

Zled, ki je bil pokončal svoj čas na več krajih drevje v naši deželi, je bil prizadjal obilo akode tudi nekaterim občinam po Notranjskem. Dežela je naklonila radi tega podpore 6080 K 20 vin., in sicer v podeljenem sadnem drevju. Kdaj, koliko in odkod pa dobé tiste naše občine na Goriškem, ki so tudi trpele neznansko po zledu? Ali ga ni človeka, ki bi se bil zavzel korenito za to reč?

Zdravstveno posvetovanje na Dunaju. — Ministerstvo za zunanje zadeve je povabilo tržaško in gorisko kmetijsko družbo, naj se dasti zastopati po delegatu pri zborovanju, katero je bilo na Dunaju dne 3. t. m. in na katerem se je razpravljalo o potrebi sanitarni ukrenitvi glede prešije kuge. Obé društvu sti bili v to svrhu izvolili delegatom dr. Arnerjtsch-a.

Protesti proti zvišanju tarifa na železnicah od strani obrtnikov in trgovskih korporacij se vedno bolj množe. V zadnjem času je podalo razun drugih tudi „društvo za sladkorno obrt na Češkem“ na železniško ministerstvo vlogo proti nameravanemu povišanju tarifa na sladkor. Med drugim izvaja v tej vlogi tudi sledeče: srednja tovarna, ki izdela na leto blizu 40.000 met. stotov surovega sladkorja in ki oddaja to surovino v 100 km oddaljeno rafinerijo za sladkor, bi morala plačati po tem povišanju samo za vožnjo 6240 K več kakor dosedaj. Razun tega poviška pa tare vse tovarne podraženi premog. — Ravno v sedanjih časih bi nameravani povišek tarifa sladkorni obrti jako škodoval, ker ta radi podraženeja premoga že itak ne more več na svetovnem trgu uspešno konkurirati. Tudi so cene pesi poskočile, in so delavske moči postale dražje. Vse te okoliščnosti zamorejo sladkorno obrt tako polatičiti, da nastane podražanje teh izdelkov, kateri bodo v prihodnje nesposobni za konkurenco.

Vloga končuje s prošnjo, da naj železniško ministerstvo odneha v korist ne samo sladkorne obrti, ampak celotnega prebivalstva in država od nameravanega povišanja tarifa na sladkor.

Dividenda! — Petrolejska rafinerija na Reki je v minulem letu dosegla ogromnega dobička. Akcionarjem se podeli 40 kronska dividenda! Kaj ne to je že nekaj.

Kakšen je cilj socialne reforme po najvišjih idealih naše dobe? Pred vsem in kakor se tudi samo po sebi razume, gre se za zboljšanje materialnega stanja delavskega in v obče delavnega razreda in pa za pridobitev takih pogojev, da bi njihov gospodarki stan stopal vedno k boljsemu. Ali tu se ne gre samo za boljše jelo ali pitje, komodnejše stanovanje, za več prostega časa in več odmora mej deloto, temveč tu se gre tudi za to, da se privede delavski stan na visjo pravno in dušerno stopinjo. Postati morajo ljudje, ki so ne le materialno srečnejši, temveč tudi moralno plemenitejši. Dalje

se gre za to, da bi se ta napredek v delavskem stanu prenesel tudi v ostale stanove. Potem bode še-le mogoča nova doba višje civilizacije, višjega pravne spoznanja v solidarnem razmerju človeka k človeku. Ta preročitev celega naroda na vseh straneh njegovega življenja pa se ne da izvesti v nekoliko letih. Zato bi bilo treba delati nekoliko desetletij, delati vsajeno, pozitivno in neumorno. Glavno delo bi seveda bila vzgoja, ki je temelj v obče vsakemu napredku. — Socialne reforme ne smej biti nikomur za strahilo, one so pogoj srečnejšemu življenju na sploh!

Za poletje!

Novi počivalni divan s kožo tapetiran
je na prodaj.
Josip Marvin, tapetar
v Gosposki ulici.

Anton Obidič,

čevljar
v Semenški ulici št. 4
v Gorici,
priporoča se
za raznovrstna naročila po meri
za gospe in gospode.
Naročila se izvršuje hitro.

100 do 300 gl. mesečno

lahko zaslužijo osebe vseh stanov in v vseh krajih s prodajo zakonito dovoljenih drž. papirjev in srečk, a da ni potrebna glavica in ni nikakoli nevarnost. — Ponudbe pod Ludwig Österreich, VIII. Deutsche gasse 8 Budapest.

VELIKA ZALOGA ŠIVALNIH STROJEV IN DVOKOLES SAUNIG & DEKLEVA V GORICI

ulica Municipio št. 1
mehanična delavnica v Nunki ulici št. 16.

(Brez konkurence!)

Cene so od gl. 90 naprej.
Z nami je vsaka konkurenca nemogoča!
Se tople priporočamo z odličnim spoštovanjem udani

SAUNIG & DEKLEVA.

Podpisana priporočata slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi, svojo novo urejeno

prodajalnico jestvin.

V zalogi imata tudi raznovrstne pijače, n. pr.: francoski Cognac, pristni kranjski brinjevec, domači tropinovec, fini rum, različna vina, gorušice (Senf), Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodovo milo ter drugo v to stroko spadajoče blago. Postrežba točna in po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Kopač & Kutin,
trgovca v Semenški ulici št. 1
v lastni hiši, kjer je »Trgovaška obrtna zadruga«

Važno za vsakega!

Razprodaja!
Za neverjetno nizko ceno, za samo gl. 2-95 se vdobi krasno garnituro, imajočo naslednjih štirnajst dragoceni krasni predmetov:

- 1 žepna ura iz niklja Anker-Rem. (na željo posrebrljena) s krasno vdelanim okrovom, natančno regulirana s 3-letnim jamstvom ter etui.
- 1 eleg. oklopna verižica iz niklja ali goldina s privezki vred. Parizni sistem.
- 1 kravatna igla iz goldina z vdelanimi briljanti.
- 1 par pozlačenih zapetnih gumbov. Znamka „Garantie“.
- 1 garnitura gumbov iz goldina za predsrajčnike in ovratnike; 5 komadov.
- 1 par zhanov iz pristnega srebra, uradno zaznamovana.
- 1 prstan iz goldina z eleg. kamnom.
- 1 pomanjševalno žepno zrcalo v etui.

Teh štirnajst krasnih in dragih predmetov z uro Anker-Rem. razprodaja za samo gl. 2-95, proti povz. lju ali naprej poslanim zneskom trdika

Bratje Hurviz,
Eksportna hiša, Krakau, Stradom 17. (Avstr.)
Kar ne ugaja se tekom 8 dni sprejme nazaj ter denar vrne, da se kupovalec nima bati nikake nevarnosti.
Bogate ilustrovane kataloge vseli dragocenosti zastoj in franko.
Sprejemajo se preprodajali in agentje.

Važno za vsakega!

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirsberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadike in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetlinjice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmi in trgih ter na deželi. 2 35-8

C. kr. privilegirani kroji, vsakteremu koj razumljivi krojiti. Kar napove iz knjige tabelna mera, to izpolni vsake velikosti in mode.

MARTIN POVERAJ

v Gorici,

civilni in vojaški krojač,
z zalogo najfinjšega blaga.

Edino na Travniku št. 22. I. nadstropje.

Ima svojo izborni zalogo vsake vrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono.

Velika izbér:

zavratne in ovratnike, gotovega perila in srajce Jüger ter vseh drugih k oblekam spadajočih priprav za vsaki stan po najnižji ceni.

Sprejemajo se naročila za izdelov. raznih oblek, jaket, pelegrin, dežnih plaščev, tudi za dame, po najnovejši modi.

Špedicijska poslovnica

Gašpar Hvalič v Gorici
v ulici Morelli št. 12.

Priporoča se tople Slovincem v mestu in rojakom na deželi za prevažanje vsakovrstnega blaga in pohištva v vse kraje. Ker ima
nov, zaprt voz za prevažanje
zagotavlja, da se blago nepoškodovano dostavlja

KAVA

DRUŽBE

SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI

Ivarina je najboljša cikorijska.

ZALOGA

PRI

IV. JEBAČINU

V LJUBLJANI

Conjena gospodinja!

Ne dajte si usiljevati drugih izdelkov cikorij, ampak zahtevajte povsod najboljši pridevek k pravi bobovi kavi, to je cikorijska ali: „Kava družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“

Dobiva se povsod!

Glavna zaloga pri: IVANU JEBAČINU v Ljubljani.

Naznanilo.

Podpisane naznanja slavnemu občinstvu v mestu in na deželi, da je otvoril novo

gostilno „Pri mestu Reka“

v Cipresni ulici št. 6.

Toči pristna domača črna in bela vina ter vedno sveže pivo. Ima dobro preskrbljeno kuhinjo z gorkimi jedmi, da lahko postreže v vsakem dnevnem času. — Priporoča se posebno rojakom z dežele!

Za obilen obisk se toplo priporoča

Andrej Gorkič,

Cipresna ulica št. 6.

Karol Draščik,

pekovski mojster in sladčičar
v Gorici na Kornu št. 3.

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte i. t. d.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Sprejme se takoj

zdrava dojnica (baja)

z dežele.

Ponudbe na upravnistvo „Soče“.

— Mihael Potočnik — Gorica —

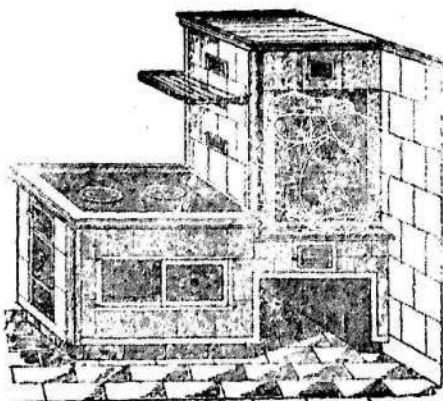
Židovska ulica 3 (via Ascoli 3.)

VELIKA ZALOGA PEČIJ, VSAKE VRSTE,

iz majolike in porcelana.

V zalogi so vedno tudi ognjišča vsake vrste, stavbeni dimniki, ilovnate cevij i. t. d. vse po najnižjih cenah.

Postavljam ognjišča, pečij in izvršujem vsa v to obrt spadajoča dela solidno in po zmernih cenah.

Ustanovljena 1. 1891. Odlikovana 1. 1894.
Odlikovana tovarna vsakovrstnega

POHIŠTVA
Ivan Doljak v Solkanu

pri Gorici

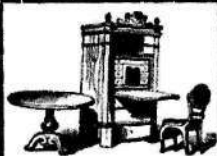
V lastni hiši. ————— Lastne žage.

ZALOGA

vsakovrstnega pohištva, kompletnih spalnic, jedilnic in sprejemnic, od najnavadnejšega do najfinjšega sloga; vsakovrstnih slik, zreal, okvirjev in stolic, kakor tudi vseh tapetarskih izdelkov.

Zaloga vsakovrstnih desk mehkega in trdega lesa; velika izbirtka obkladkov (remeša) in strugarskih izdelkov, kakor tudi vseh k mizarski, strugarski in tapetarski stroki spadajočih potrebščin.

Blago se razpošilja na vse kraje prosto postaja Gorica. Jamči se za točno in solidno postrežbo.

Prva slovenska trgovina z železjem v Gorici

Konjedic & Zajec

(prej G. Darbo)

pred nadškofijo št. 5. Podružnica konec Raštelja št. 2.

Zaloga v ulici Morelli št. 12, v Gosposki ulici št. 7. v posojilni hiši.

Priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo najboljšega štajerskega železa, železne, cinkaste, pocinjene in medene ploščevine, orodja za razne obrti in pohišnega, štedilna ognjišča, pečij, cavi in predpečnike, nagrobne križe.

Vsakovrstne okove za pohištvo in stavbe. Prevzemata vse naročbe za vsakovrstne stavbe in druga podjetja.

Glavna zaloga za Gorico in okolico
izdelkov c. kr. privilegovanih livarn.

Pripoznano najboljših patentovanih kotlov gosp. Nussbaum-a v Ajdovščini po tovarniških cenah.

Edina zaloga
najboljšega koroškega Acalon in Brescian-jekla.

Zaloga Portland in Roman-Cementa, kmetijskih strojev iz prvih tovarn. Kupujeta staro železje in kovine po najvišji dnevni ceni.